

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Jõustumise kp:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
algtekst
15.07.2008
RT I 2008, 28, 180

Karistusregistri seaduse, kriminaalmenetluse seadustiku, tsiviilkohtumenetluse seadustiku, tsiviilkohtumenetluse seadustiku ja täitemenetluse seadustiku rakendamise seaduse ja vääртеomenetluse seadustiku muutmise seadus

Vastu võetud 11.06.2008

Välja kuulutatud
Vabariigi Presidendi 25. juuni 2008. a otsusega nr 301

§ 1. Karistusregistri seaduse(RT I 1997, 87, 1467; 2007, 45, 320) § 12 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

« (3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 või 1¹ nimetatud asutus või ametiisik võib esitada käesoleva seaduse §-s 11 nimetatud isiku andmed registri volitatud töötlejale elektrooniliselt e-toimiku süsteemi kaudu. Registrile esitatud andmete õigsuse eest vastutab andmed e-toimiku süsteemile esitanud asutus või ametiisik.»

§ 2. Kriminaalmenetluse seadustikus(RT I 2003, 27, 166; 2008, 19, 132) tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 149 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (3) Digitaalfoto esitatakse menetlustoimingu protokollis või selle lisana ja säilitatakse arvutifailina e-toimiku süsteemis. Digitaalfoto võib valmistada ka videosalvestise üksikutest kaadritest.»;

2)seadustikku täiendatakse §-dega 160¹, 160²ja 160³järgmises sõnastuses:

« **§ 160¹. Kriminaaltoimik**

Kriminaaltoimik on kriminaalasjas kogutud dokumentide kogum.

§ 160². Digitaalsete dokumentide edastamine

(1) Kui käesolevas seadustikus ei ole sätestatud teisiti, edastatakse kriminaalmenetluses digitaalsed taotlused, kaebused ja muud dokumendid vahetult või e-toimiku süsteemi kaudu. Vahetult edastatud digitaalse dokumendi kannab menetleja e-toimiku süsteemi.

(2) Digitaalse dokumendi lisamiseks kriminaaltoimikusse see trükitakse ning paigutatakse toimikusse. Trükitud dokumendi õigsust ja vastavust digitaalsele dokumendile kinnitab menetleja oma allkirjaga, millele lisab dokumendi e-toimiku süsteemis identifitseerimise numברי.

§ 160³. Nõuded dokumentidele

(1) Kriminaalasja kohtueelse menetluse dokumentide näidisvormid kehtestab justiitsminister.

(2) Kriminaalmenetluses digitaalallkirjastatud ja muu digitaalse dokumendi vormistamise, edastamise ja säilitamise korra kehtestab justiitsminister.»;

3)paragrahvi 165 lõike 4 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Kutsele peab olema lisatud digitaalallkiri ning kutse krüptitakse, kasutades vastuvõtja digitaalallkirja seaduse nõuetele vastava sertifikaadi avalikku võtit.»;

4)paragrahvi 165 täiendatakse lõikega 4¹järgmises sõnastuses:

« (4¹) Kui kutse tehakse kättesaadavaks e-toimiku süsteemi kaudu, teatatakse kutse olemasolust kutsutava elektronposti aadressil, mis on näidatud menetlusedokumentis või avaldatud Internetis. Teatis peab sisaldama viidet e-toimiku süsteemis asuvale digitaalsele kutsele ja sellega tutvumiseks antavat tähtaega, milleks on saatmise hetkest kolm päeva. Kutsele ei lisata digitaalallkirja, kui selle saatja ja saatmisaeg on e-toimiku süsteemi kaudu tuvastatavad. E-toimiku süsteemi kaudu kättesaadavaks tehtud kutse loetakse isiku poolt kättesaaduks selle e-toimiku süsteemis avamise hetkest. Kui kutsega ei ole e-toimiku süsteemi kaudu tutvutud teatise saatmisest arvates kolme päeva jooksul, saadetakse kutse väljastusteatega tähtkirjana või antakse kutsutavale allkirja vastu.»;

5)paragrahvi 165 lõiget 5 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

«E-toimiku süsteemi kaudu kutse kättesaamise fakt registreeritakse e-toimiku süsteemis ning väljatrükki kriminaaltoimikusse ei lisata.»;

6)paragrahv 210 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« § 210. E-toimiku menetlemise infosüsteem

(1) E-toimiku menetlemise infosüsteem (edaspidi *e-toimiku süsteem*) on kriminaalmenetluses menetlusandmete ja isikandmete töötlemiseks peetav riigi infosüsteemi kuuluv andmekogu, mille eesmärk on:

- 1) tagada ülevaade uurimisasutuste, prokuratuuri ja kohtute menetluses olevatest kriminaalasjadest, samuti alustamata jäetud kriminaalasjadest;
- 2) kajastada andmeid kriminaalmenetluse käigus tehtud toimingute kohta;
- 3) võimaldada menetleja töö korraldamist;
- 4) tagada kriminaalpoliitiliste otsustuste tegemiseks vajaliku kuritegevuse statistika kogumine;
- 5) võimaldada andmete ja dokumentide elektroonilist edastamist.

(2) Andmekogusse kantakse:

- 1) andmed menetluses olevate, alustamata jäetud ja lõpetatud kriminaalasiade kohta;
- 2) andmed kriminaalmenetluse käigus tehtud toimingute kohta;
- 3) digitaalsed dokumendid käesolevas seadustikus sätestatud juhtudel;
- 4) andmed menetleja, menetlusosalise, süüdimõistetud, eksperdi ja tunnistaja kohta;
- 5) kohtulahend.

(3) E-toimiku süsteemi asutab ja selle põhimääruse kehtestab Vabariigi Valitsus.

(4) E-toimiku süsteemi vastutav töötleja on Justiitsministeerium. E-toimiku süsteemi volitatud töötleja on Justiitsministri poolt määratud isik.

(5) Justiitsminister võib anda määrusi e-toimiku süsteemi töö korraldamiseks.

(6) Justiitsministeerium avaldab e-toimiku süsteemi andmete põhjal iga aasta 1. märtsiks aruande eelmise aasta kuritegevuse kohta.

(7) Kuritegevuse statistikat avaldab Justiitsministeerium.

(8) Kriminaalstatistika avaldamise korra kehtestab Vabariigi Valitsus.»

§ 3. Tsiviilkohtumenetluse seadustikus(RT I 2005, 26, 197; RT III 2008 16, 105) tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 108 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

« (4) Elektroonilisele menetlusele üleminekul lahendab maksekäsu kiirmenetluse asju Pärnu Maakohtu Haapsalu kohtumaja.»;

2)seadust täiendatakse §-ga 174¹ järgmises sõnastuses:

« § 174¹. Menetluskulude kindlaksmääramine koos kulude jaotusega

(1) Asja menetluse lõpetamise korral kompromissi või hagist loobumise tõttu või kostja õigeksvõtul põhineva otsuse tegemise korral määrab kohus menetluse lõpetamise määruses või õigeksvõtul põhinevas otsuses lisaks menetluskulude jaotusele ka hüvitatavate menetluskulude rahalise suuruse. Enne määruse või otsuse tegemist annab kohus menetlusosalistele mõistliku tähtaja oma menetluskulude nimekirja esitamiseks.

(2) Maksekäsu kiirmenetluses näeb kohus maksekäsus või menetluse lõpetamise määruses võla tasumise tõttu käesoleva seadustiku §-s 488¹ ettenähtud juhul lisaks menetluskulude jaotusele ette ka hüvitatava riigilõivu rahalise suuruse. Muid avaldaja kantud menetluskulusid, muu hulgas esindaja ja kättetoimetamise kulusid, maksekäsu kiirmenetluses ei hüvitata.

(3) Kohus määrab hageja taotlusel tagaseljaotsuses kindlaks ka kostja hüvitatavad menetluskulud, kui hageja esitab kohtu määratud ajaks menetluskulude nimekirja.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 nimetatud juhul ei või menetlusosaline nõuda kulude hüvitamist käesoleva seadustiku § 174 lõigetes 1–3 sätestatud korras, välja arvatud juhul, kui kohtulahend, milles menetluskulud kindlaks määrati või kindlaks määrata tuli, tühistatakse või tagaseljaotsuse puhul asja menetlus taastatakse.»;

3)paragrahvi 178 lõiget 1 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

«Kui koos menetluskulude jaotusega määrati kindlaks hüvitatavate menetluskulude suurus, saab hüvitatavate menetluskulude suurust vaidlustada selle kohtulahendi peale edasi kaevates.»;

4)paragrahvi 336 täiendatakse lõigetega 4 ja 5 järgmises sõnastuses:

« (4) Kohus võib menetlusosalise elektronpostiga esitatud avalduse või muu menetlusdokumendi lugeda piisavaks ka juhul, kui see ei vasta käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 sätestatud nõuetele, eelkõige digitaalallkirjaga varustamise nõudele, kui kohtul ei ole kahtlust saatja isikus ja dokumendi saatmises, eriti kui samalt elektronposti aadressilt on kohtule sama asja menetluses sama menetlusosalise poolt varem esitatud digitaalallkirjaga dokumente või kui kohus on nõustunud, et talle võib avaldusi või muid dokumente esitada ka sellisel viisil.

(5) Advokaadid, notarid, kohtutäiturid, pankrotihaldurid ja riigi- või kohaliku omavalitsuse asutused esitavad avaldused, kaebused ja muud dokumendid kohtule elektrooniliselt, kui ei ole mõjuvat põhjust esitada menetlusdokument teises vormis.»;

5)paragrahvi 367 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

«Eelkõige võib viivist nõuda selliselt, et kohus mõistaks selle välja kindla summana kuni otsuse tegemiseni ja edasi protsendina põhinõudest.»;

6)paragrahvi 481 lõike 2 punkt 2 tunnistatakse kehtetuks ja paragrahvi täiendatakse lõigetega 1¹ ja 2¹ järgmises sõnastuses:

« (1¹) Maksekäsu kiirmenetlust ei kohaldata lepinguväliste nõuetele, välja arvatud:

- 1) liikluskindlustuse seaduse §-dest 6 ja 48 tulenevad nõuded;
- 2) nõuded, mille kohta on võlgnik andnud võlatunnistuse või mille kohta on sõlmitud muu täitmiseks kohustav kokkulepe;
- 3) korteriomanike ühisusest ja korteriomandite valitsemisest tulenevad nõuded, samuti korteriühistu nõuded ühistu liikmete vastu;

(2¹) Maksekäsu kiirmenetlust ei kohaldata kõrvalnõuetele ulatuses, mis ületab põhinõuet.»;

7)paragrahvi 482 lõiget 1 täiendatakse punktiga 6¹ järgmises sõnastuses:

« 6¹) kinnitus, et avaldaja on esitanud andmed ausalt oma parimate teadmiste kohaselt ja on teadlik, et tahtlik valeandmete esitamine kohtule võib kaasa tuua kriminaalvastutuse.»;

8)paragrahvi 483 lõike 2 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« 3) makseettepanekut ei ole õnnestunud võlgnikule mõistliku aja jooksul kätte toimetada, muu hulgas seetõttu, et avaldaja ei ole kohtu nõudmisele vaatamata esitanud kohtu määratud tähtpäevaks kättetoimetamist võimaldavaid andmeid ning kohus ei ole vaatamata mõistlikele pingutustele suutnud neid andmeid ka ise leida, samuti kui avaldaja ei tasu kohtu ettenähtud ajaks võlgnikule makseettepaneku kättetoimetamiseks vajalikke kulusid, muu hulgas kohtutäituri tasu, välja arvatud juhul, kui avaldajale antakse kulude kandmiseks riigi menetlusabi.»;

9)paragrahvi 483 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks;

10)paragrahvi 484 lõike 1 teine ja kolmas lause tunnistatakse kehtetuks;

11)paragrahvi 484 lõike 2 punktis 3 asendatakse sõnad «kolme nädala jooksul» sõnadega «15 päeva jooksul, makseettepaneku välismaal kättetoimetamise korral 30 päeva jooksul»;

12)seadust täiendatakse §-ga 484¹ järgmises sõnastuses:

« § 484¹. Maksettepaneku tegemine osade nõuete või nõude osa suhtes

(1) Kui maksekäsu tegemise eeldused on täidetud vaid osade nõuete või nõude osa suhtes, teatab kohus sellest avaldajale ja määrab talle tähtaja seisukoha avaldamiseks, kas teha maksettepanek märgitud ulatuses. Seejuures viitab kohus vastamise või vastamata jätmise tagajärgedele.

(2) Kui avaldaja nõustub kohtu ettepanekuga, tehakse maksettepanek nõude või selle osa suhtes, millega avaldaja nõustub. Muu osa suhtes jätab kohus maksekäsu avalduse rahuldamata.

(3) Kui avaldaja ei nõustu maksettepaneku tegemisega osade nõuete või nõude osa suhtes või ei vasta avaldusele kohtu määratud tähtaja jooksul, jätab kohus maksekäsu avalduse tervikuna rahuldamata.;

13)paragrahvi 485 lõikes 1 asendatakse sõnad «kolme nädala jooksul» sõnadega «15 päeva jooksul, maksettepaneku välismaal kättetoimetamise korral 30 päeva jooksul»;

14)paragrahvi 486 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks ja lõikes 4 asendatakse sõnad «maksettepaneku kättetoimetamisest» sõnadega «maksekäsu kiirmenetluse avalduse esitamisest»;

15)paragrahvi 488¹ lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

16)paragrahvi 489 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks;

17)paragrahvi 489 lõike 5 esimeses lauses asendatakse sõnad «kolme nädala jooksul» sõnadega «15 päeva jooksul, maksettepaneku välismaal kättetoimetamise korral 30 päeva jooksul»;

18)paragrahvi 489 lõiget 7 täiendatakse pärast sõna «täitmisele» sõnadega «sõltumata maksekäsu kättetoimetamisest võlgnikule»;

19)paragrahvi 489 lõige 8 tunnistatakse kehtetuks;

20)paragrahvi 489¹ lõikes 1 asendatakse sõnad «kolme nädala jooksul» sõnadega «15 päeva jooksul, maksettepaneku välismaal kättetoimetamise korral 30 päeva jooksul»;

21)paragrahvi 489¹ lõike 2 punkti 3 täiendatakse pärast sõna «tingimusi» sõnadega «või nõue, mille sissenõudmiseks maksekäsu kiirmenetlus läbi viidi, on selgelt põhjendamatu.»;

22)seadust täiendatakse §-ga 489² järgmises sõnastuses:

« § 489². Kohtunikuabi pädevus maksekäsu kiirmenetluses ja määruste tegemine automatiseeritult

(1) Maksettepaneku, maksekäsu ja maksekäsu kiirmenetlusega seotud muu määruse, muu hulgas käesoleva seadustiku §-s 179 nimetatud määruse, võib teha ka kohtunikuabi.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määruse võib teha ka automatiseeritult kohtu infosüsteemi vahendusel, kui on tagatud määruse tegemise eelduste automaatne kontrollimine. Sel juhul ei pea määrus olema allkirjastatud.»;

23)paragrahvi 491 lõiget 1 täiendatakse teise ja kolmanda lausega järgmises sõnastuses:

«Maksekäsu kiirmenetluses ei või nõuda elatise maksmist tagasiulatuvalt. See ei välista elatise tagasiulatuvat nõudmist seaduses sätestatud ulatuses hagimenetluses.»;

24)paragrahvi 492 punkti 7 täiendatakse pärast sõna «andmed» sõnadega «ja kinnitus, et võlgnik on lapse vanemana lapse sünniakti kantud.»;

25)paragrahvi 493 punktis 4 asendatakse sõnad «30 päeva jooksul, välisriigis kättetoimetamise puhul aga 60 päeva jooksul» sõnadega «15 päeva jooksul, maksettepaneku välismaal kättetoimetamise korral 30 päeva jooksul»;

26)paragrahvi 494 lõikes 1 asendatakse sõnad «30 päeva jooksul, maksettepaneku välisriiki kättetoimetamisel aga 60 päeva jooksul» sõnadega «15 päeva jooksul, maksettepaneku välismaal kättetoimetamise korral 30 päeva jooksul»;

27)paragrahvi 494 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks;

28)paragrahvi 496 lõiked 2 ja 5 tunnistatakse kehtetuks.

§ 4. Tsiiviilkohtumenetluse seadustiku ja täitemenetluse seadustiku rakendamise seaduses (RT I 2005, 39, 308; 2006, 61, 457) tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 6 lõike 1 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Justiitsminister kehtestab määrusega elektroonilisele maksekäsu kiirmenetlusele ülemineku aja, tingimused ja korra.»;

2)paragrahvi 6 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (2) Kuni 2010. aasta 1. jaanuarini ei toimu maksekäsu kiirmenetlust nõuete puhul summaga üle 100 000 krooni. See summa hõlmab põhi- ja kõrvalnõudeid kokku.»;

3)paragrahvi 6 täiendatakse lõigetega 6–9 järgmises sõnastuses:

« (6) Kui kohus on saanud maksekäsu kiirmenetluse avalduse enne 2008. aasta 15. juulit, lahendab kohus selle enne 2008. aasta 15. juulit maksekäsu kiirmenetluse kohta kehtinud sätete kohaselt.

(7) Osalise elektroonilise maksekäsu kiirmenetluse rakendamisest alates, kuid enne täielikule elektroonilisele menetlusele üleminekut kohtule esitatud maksekäsu kiirmenetluse asjade kohtualluvus määratakse järgmiselt:
1) paberil maksekäsu kiirmenetluse avaldus, samuti avaldus, mis on esitatud elektrooniliselt selliselt, et seda ei saa kohtus automatiseeritult töödelda, esitatakse tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 108 lõigetes 1–3 nimetatud kohtule;

2) elektrooniline maksekäsu kiirmenetluse avaldus, mida kohtul on võimalik automatiseeritult töödelda, esitatakse tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 108 lõikes 4 nimetatud kohtule.

(8) Enne täielikule elektroonilisele menetlusele üleminekut kohtumenetlusesse võetud maksekäsu kiirmenetluse asja lahendab lõpuni maakohus, kelle menetluses asi on.

(9) Täieliku elektroonilise maksekäsu kiirmenetluse rakendamisest alates määratakse kohtule esitatud maksekäsu kiirmenetluse asjade kohtualluvus vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 108 lõikele 4.»

§ 5. Väärteomenetluse seadustikus(RT I 2002, 50, 313; RT III 2008, 24, 160) tehakse järgmised muudatused:

1)seadustiku § 41 täiendatakse lõikega 4¹järgmises sõnastuses:

« (4¹) Kui kutse tehakse kättesaadavaks e-toimiku süsteemi kaudu, teatatakse kutse olemasolust kutsutava elektronposti aadressil, mis on näidatud menetlusdokumendis või avaldatud Internetis. Teatis peab sisaldama viidet e-toimiku süsteemis asuvale digitaalsele kutsele ja sellega tutvumiseks antavat tähtaega, milleks on saatmise hetkest kolm päeva. Kutsele ei lisata digitaalallkirja, kui selle saatja ja saatmisaeg on e-toimiku süsteemi kaudu tuvastatavad. E-toimiku süsteemi kaudu kättesaadavaks tehtud kutse loetakse isiku poolt kättesaaduks selle e-toimiku süsteemis avamise hetkest. Kui kutsega ei ole e-toimiku süsteemi kaudu tutvutud teatise saatmisest arvates kolme päeva jooksul, saadetakse kutse väljastusteatega tähtkirjana või antakse kutsutavale allkirja vastu.»;

2)seadustikku täiendatakse §-ga 50¹järgmises sõnastuses:

« **50¹. Digitaalsete dokumentide edastamine**

(1) Kui käesolevas seadustikus ei ole sätestatud teisiti, esitatakse väärteomenetluses digitaalsed taotlused, kaebused, vastulaused ja muud dokumendid vahetult või e-toimiku süsteemi kaudu. Vahetult edastatud digitaalse dokumendi kannab menetleja e-toimiku süsteemi.

(2) Digitaalse dokumendi lisamiseks väärteotoimikusse see trükitakse ja paigutatakse toimikusse. Trükitud dokumendi õigsust ja vastavust digitaalsele dokumendile kinnitab menetleja oma allkirjaga, millele lisab dokumendi e-toimiku süsteemis identifitseerimise numbriga.»;

3)paragrahv 51 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« **§ 51. Nõuded dokumentidele**

(1) Väärteoasja kohtuvälise menetluse dokumentide näidisvormid kehtestab justiitsminister.

(2) Väärteomenetluses digitaalallkirjastatud ja muu digitaalse dokumendi vormistamise, edastamise ja säilitamise korra kehtestab justiitsminister.»;

4)seadustikku täiendatakse §-ga 81¹järgmises sõnastuses:

« **§ 81¹. E-toimiku menetlemise infosüsteem**

(1) E-toimiku menetlemise infosüsteem (edaspidi *e-toimiku süsteem*) on väärteomenetluses menetlusandmete ja isikuandmete töötlemiseks peetav riigi infosüsteemi kuuluv andmekogu, mille eesmärk on:

- 1) tagada ülevaade kohtuvälise menetleja ja kohtu menetluses olevatest väärteoasjadest, samuti alustamata jäetud väärteomenetlustest;
- 2) kajastada andmeid väärteomenetluse käigus tehtud toimingute kohta;
- 3) võimaldada menetleja töö korraldamist;
- 4) tagada karistuspoliitiliste otsustuste tegemiseks vajaliku statistika kogumine;
- 5) võimaldada andmete ja dokumentide elektroonilist edastamist.

(2) Andmekogusse kantakse:

- 1) andmed menetluses olevate, alustamata jäetud ja lõpetatud väärteomenetluste kohta;
- 2) andmed väärteomenetluse käigus tehtud toimingute kohta;
- 3) digitaalsed dokumendid käesolevas seadustikus sätestatud juhtudel;
- 4) andmed menetleja, menetlusosalise, süüdlase, eksperdi ja tunnistaja kohta;
- 5) kohtuvälise menetleja ja kohtu lahend.

(3) E-toimiku süsteemi asutab ja selle põhimääruse kehtestab Vabariigi Valitsus.

(4) E-toimiku süsteemi vastutav töötleja on Justiitsministeerium. E-toimiku süsteemi volitatud töötleja on justiitsministri määratud isik.

(5) Justiitsminister võib anda määrusi e-toimiku süsteemi tegevuse korraldamiseks.»;

5)paragrahv 82 tunnistatakse kehtetuks.

§ 6. Rakendussätted

(1) Kriminaalmenetluse seadustiku rakendamise seaduse (RT I 2004, 46, 329; 2005, 20, 127) § 24 lõiked 1 ja 2 tunnistatakse kehtetuks.

(2) Kriminaalmenetlusregistris peetavad andmed kantakse üle e-toimiku süsteemi käesoleva seaduse jõustumisel.

§ 7. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2008. aasta 15. juulil.

Riigikogu esimees Ene ERGMA